

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Uppsala län
September 2017

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Uppsala län	4
Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen	5
<i>Näringslivsstrukturen Uppsala län</i>	5
Småföretagsbarometern – Uppsala län	8
<i>Konjunkturindikatorn</i>	8
<i>Sysselsättning</i>	10
<i>Orderingång</i>	11
<i>Tackat nej till order</i>	12
<i>Omsättning</i>	13
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	14
<i>Företagens prisförväntningar</i>	15
Expansionsutsikter och hinder för expansion	15
<i>Konjunkturrisiker</i>	19
<i>Politiska risker</i>	19
Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet	20

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Uppsala län

- **Konjunkturindikatorn** för Uppsala län är 51, jämfört med rikets indikator på 74. Historiskt har Uppsalas utveckling varit i linje med riksgenomsnittet, men i årets mätning ser länet en kraftigare försvagning i konjunkturen än riksgenomsnittet.
- **Sysselsättningstillväxten** är lägre än 2016 men fortfarande positiv. Nästan var femte, 18 procent, företag har ökat antalet anställda medan 9 procent har minskat personalstyrkan de senaste tolv månaderna. Detta ger ett sammanvägt netttotal för sysselsättningstillväxten på nio.
- **Orderingången** är också lägre än förra året, men ändå positiv för länets småföretag. 40 procent uppger en ökad orderingång, medan 19 procent anger en vikande, vilket ger ett netttotal på 21. Detta är lägre än rikssnittet på 32.
- **Omsättningstillväxten** i Uppsala län har avtagit något. De senaste 12 månaderna har 43 procent av företagen i länet haft en ökad omsättning medan 22 procent haft en minskad, vilket resulterar i ett sammanvägt netttotal på 21. Således placerar sig Uppsala län under riksgenomsnittet på 32.
- **Tillväxten av lönsamheten** avtog kraftigt 2016, försvagningen fortsatte även i år. Det sammanvägda nettotalet hamnar på 16.
- Företagen i Uppsala län upplever något sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Av företagen i länet anser 68 procent att de har **goda utsikter att expandera** på sikt, jämfört med riksgenomsnittet på 70. Samtidigt är det nästan nio av tio företag i Uppsala län som vill växa.
- Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt **största tillväxthindret** som Uppsalas småföretag upplever. Så många som 39 procent av länets företag uppger nu detta som största hinder, jämfört med riksgenomsnittet på 26 procent. Höga arbetskraftskostnader och tuff konkurrens, framförallt på grund av för många konkurrenter i samma bransch, hamnar på andra och tredje plats med 14 respektive 9 procent av företagen som upplever detta som ett expansionshinder.
- **Den största politiska risken** är potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter vilket anges av 31 procent av Uppsala läns alla företag. Ökade skattekostnader är den främsta politiska risken för 29 procent av länets företag.
- En försvagad svensk konjunktur är den **främsta konjunkturrisken** anser 46 procent av företagen i Uppsala län, vilket är en högre andel än för riksgenomsnittet. Därefter följer den internationella konjunkturen och löneökningar som främsta risken för företagen med 15 respektive 11 procent.

Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen

Den svenska tillväxten mätt som bruttonationalprodukten, BNP, växte med 3,2 procent under 2016. Konjunkturläget i Sverige har fortsatt att förbättras och ekonomin har haft en bra utveckling med stigande sysselsättning och stark BNP-tillväxt som följd. BNP-tillväxten föll dock tillbaka något under 2016 jämfört med 2015 då BNP-tillväxten var 4,1 procent. Detta var också i linje med 2016 års Småföretagsbarometer som visade på en fortsatt god tillväxt, men med förväntningar om något lägre tillväxt under 2016.

Den goda konjunkturutvecklingen drivs i stor utsträckning av export och investeringar, medan offentlig konsumtion växer i lägre takt. De svenska hushållen och den inhemska konsumtionen driver också en stor del av tillväxten. Arbetslösheten har minskat, men samtidigt består tudelningen på arbetsmarknaden, inte minst mellan inrikes och utrikes födda.¹ Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden.² Fortsatt kompetensbrist och svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är därför även fortsättningsvis ett tillväxthinder för småföretagen.

Det är de små och medelstora företagen som utgör ryggraden, tillväxten och stabiliteten i ekonomin. Under de senaste decennierna har de små företagen haft den viktigaste rollen i jobbskapandet, hela 4 av 5 jobb skapas i företag med färre än 50 anställda.

Omvärldskonjunkturen har fortsatt att stärkas samtidigt som det råder ökad optimism i världsekonomin. En starkare omvärldskonjunktur med stigande investeringar gynnar också de svenska småföretagen genom att svensk export ökar. Efterfrågan i Europa förväntas fortsätta att förbättras men i vilken utsträckning beror bland annat på utvecklingen i omvärlden liksom på konsekvenserna av Storbritanniens framtida EU-utträde, Brexit.

I Sverige är förtroendet för den offentliga ekonomin starkt, liksom företagens förväntningar på utvecklingen framöver. Samtidigt finns det flera osäkerhetsfaktorer både i omvärlden och på hemmaplan. Sveriges småföretagare behöver tydlighet och förutsägbarhet. Snabba politiska svängningar med förändrade regelverk och skatter som resultat är inget som gynnar företagande på sikt, tvärt om så minskar viljan att göra investeringar och att anställa eller på annat sätt växa med företaget.

Näringslivsstrukturen Uppsala län

Näringslivet i Uppsala län är diversifierat och växer starkt, med 2 500 nystartade företag varje år och en snabb ökning av antalet sysselsatta. Rankningar visar att Uppsala är en av Europas mest innovativa regioner. Växande befolkning och ökade löner skapar underlag för många nya tjänster, handel och service. I länet finns flera världsledande företag och branscher, bland annat inom följande branscher:

¹ SCB, AKU juli 2016

² Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

Information och kommunikationsteknologi är en bransch på stark uppgång i Uppsala. Traditionellt sett har den lokalt präglats av konsulttjänster mot framförallt Life Science-sektorn.

Life Science är Uppsalas största tillväxtbransch med över 5 000 anställda och en omsättning på över 20 miljarder kronor. Branschen har en lång tradition i Uppsala. Uppsala BIO är en stark samverkansorganisation som verkar för branschens tillväxt i Stockholm-Uppsalaregionen. En annan bransch är Information och kommunikationsteknologi är en bransch på stark uppgång i Uppsala.

Energi- och miljöteknikbranschen har stor potential i Uppsala. Starka segment är försörjande ekosystemtjänster, reglerande och upprätthållande ekosystemtjänster, materialhanteringsbolag samt miljöteknikkonsulter.

På landsbygden finns en mängd företagare, framförallt inom de gröna näringarna, men även besöksnäring, byggbransch och företagservice är väl representerade.

Daniel Persson, ***Biträdande Kontorschef*** ***Swedbank Uppland***

Vilka branscher expanderar, vilka branscher stagnerar eller backar?

Uppsala län har en snabb befolkningstillväxt vilket ökar service- och tjänstesektorn. Det är också en betydande kunskapsregion där man bl.a. ser en fortsatt stark FoU med goda möjligheter till ökad tillväxt inom framförallt Life Science, miljö och energi. Det finns många bra exempel på aktiviteter som skapar bra förutsättningar för fortsatt tillväxt i länet. Förra hösten invigdes Green Innovation Park vid Ultuna, en science-park med fokus på den gröna näringen. Ytterligare exempel är UIC (Uppsala Innovation Centre) som är rankad bland de främsta företagsinkubatorerna med Universitetskoppling i Europa. Tillväxtverket har avsatt medel för små företag för affärsutveckling med inriktning digitalisering, grön tillväxt och internationalisering.

Med den snabba befolkningstillväxten följer behov av utvecklingen av bostadsmarknaden och infrastrukturen. Fastighetsmarknaden fortsätter kraftigt att driva på byggbranschen och vi ser även en stor utveckling avseende handelsplatser. Konsumenternas köpkraft är fortsatt mycket god utifrån bl.a. hög sysselsättningsgrad och det rådande låga ränteläget.

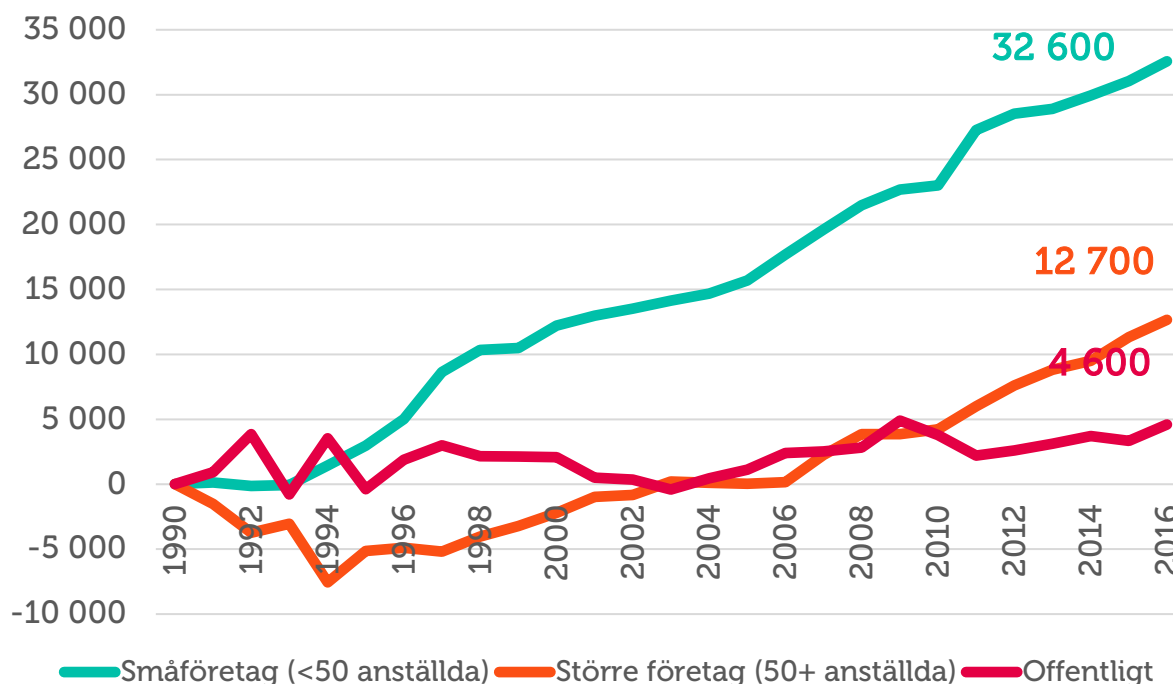
Generellt sett, växer företagen i er region? Om inte, varför? Vilka är de största hindren för tillväxt för företagen i er region?

Vi ser en fortsatt tillväxt bland befintliga företag i länet även om tillväxttakten har avtagit något, vilket delvis kan förklaras med många år av tillväxt, omvärldsfaktorer och konjunkturer. Det startas glädjande nog fortsatt många nya mindre företag. Brist på arbetskraft och rätt kompetens är tyvärr en återkommande trång sektor och ett tillväxthinder vilket många företagare också vittnar om. Jag tror att det är viktigt att man verkar för en arbetsmarknad som förmår attrahera unga och nya invånare att stanna kvar, bosätta sig och arbeta här över tid.

Uppsala Län är en expansiv marknad vilket gör att många företag vill verka här och det skapar en fortsatt hård konkurrens på marknaden. Rådande bostadsbrist och prisutveckling på bostadsmarknaden bidrar ytterligare. Framförallt nystartade, men också mindre bolag, efterfrågar förenklad administration och minskat skattetryck.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, företagen med färre än tio anställda som står för huvuddelen av sysselsättningstillväxten i Uppsala län.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Uppsala län sedan 1990 (källa: SCB)³

Småföretagsbarometern – Uppsala län

Konjunkturindikatorn

Konjunktoren beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

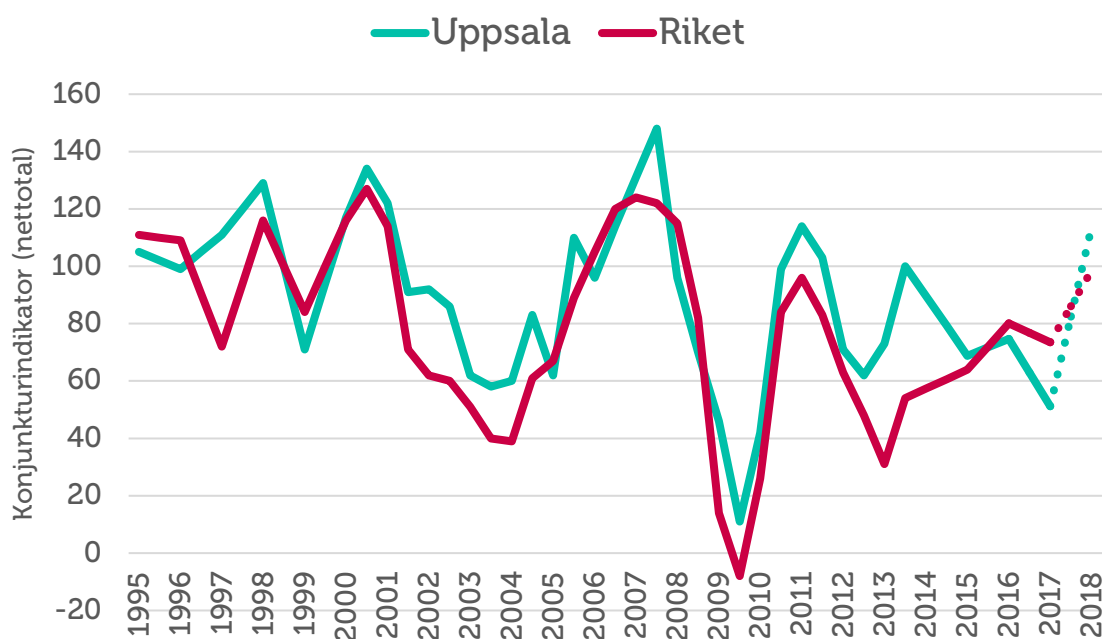
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

I Småföretagsbarometern redovisar vi Uppsala läns utveckling vad gäller sysselsättning, orderingång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet.

³ Antalet företag definieras som antalet arbetsställen. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

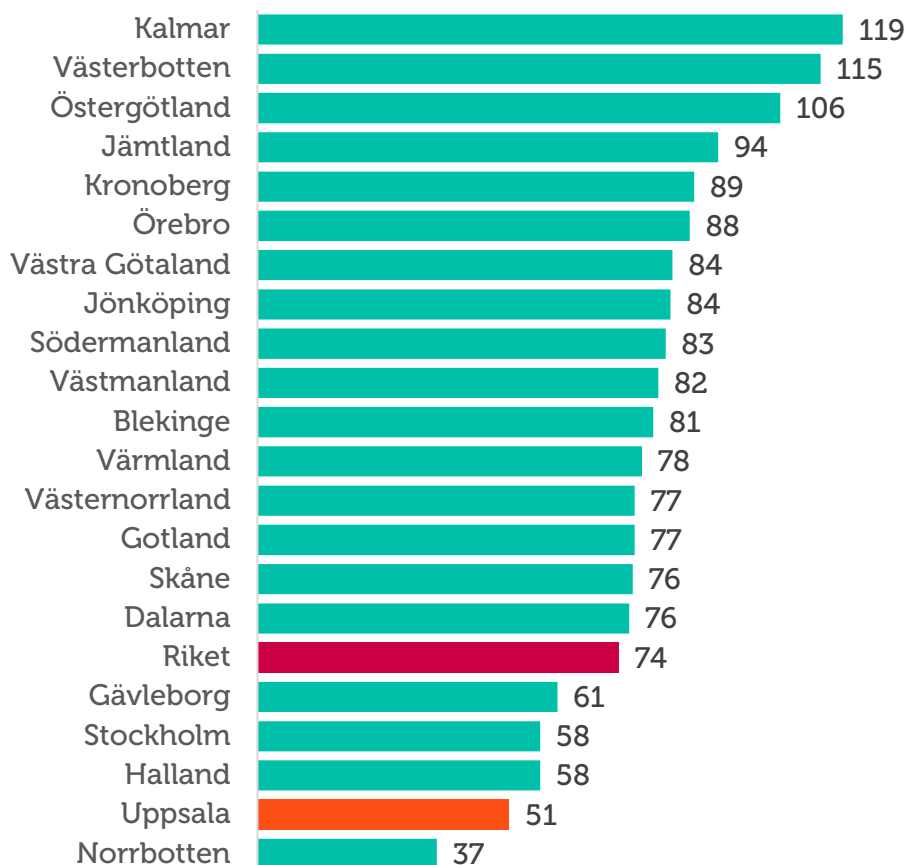
Konjunkturindikatorn för Uppsala län är i årets Småföretagsbarometer 51, jämfört med rikets indikator på 74. Historiskt har Uppsalas utveckling varit i linje med riksgenomsnittet, men i årets mätning ser länet en kraftigare försvagning i konjunkturen än riksgenomsnittet. Förväntningarna inför de kommande tolv månaderna ser betydligt mer positiva ut och konjunkturindikatorn förväntas stiga till 114 som följd av höga förväntningar på samtliga delfaktorer.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Uppsala län och riket 1995-2017

Att tillväxten varierar i hela landet liksom att utvecklingen varierar mellan länen är rimligt då varje län har olika näringslivsförutsättningar. Detta bekräftas av figur 3 som visar utvecklingen för varje län i förhållande till riksgenomsnittet.

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (netttotal) 2017

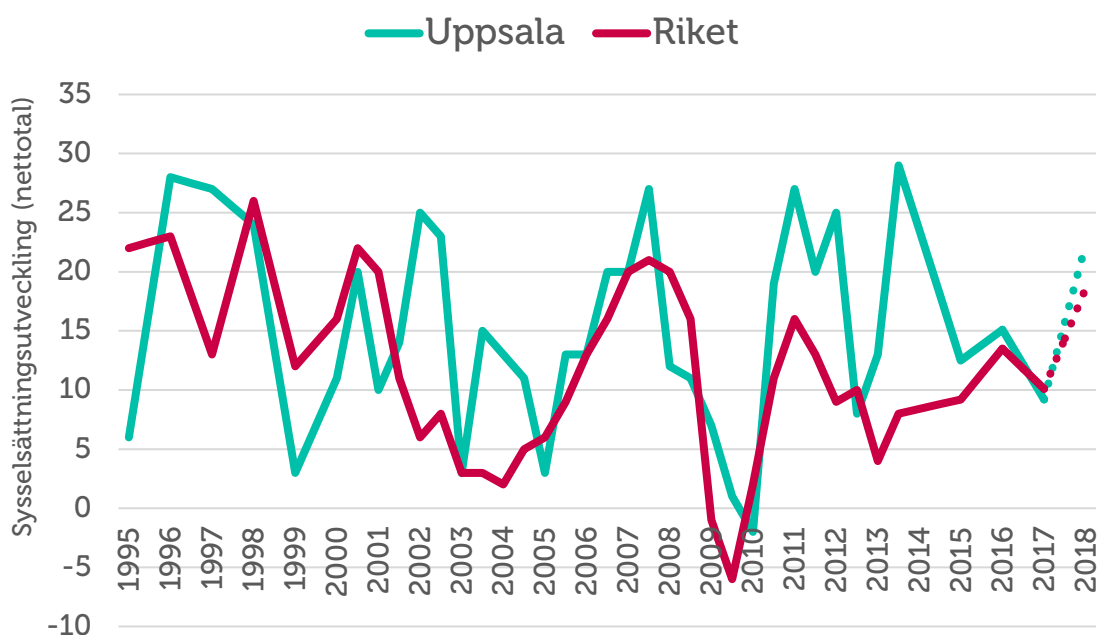

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningstillväxten har minskat i Uppsala sedan fjolårets uppgång. Nästan var femte, 18 procent, företag har ökat antalet anställda medan 9 procent har minskat personalstyrkan de senaste tolv månaderna. Detta ger ett sammanvägt netttotal för sysselsättningstillväxten på 9. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är mer positiva där 26 procent av företagen i Uppsala län förväntas öka antalet anställda och nettotalet ligga på 22.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (nettotal) i Uppsala län och riket 1995-2017

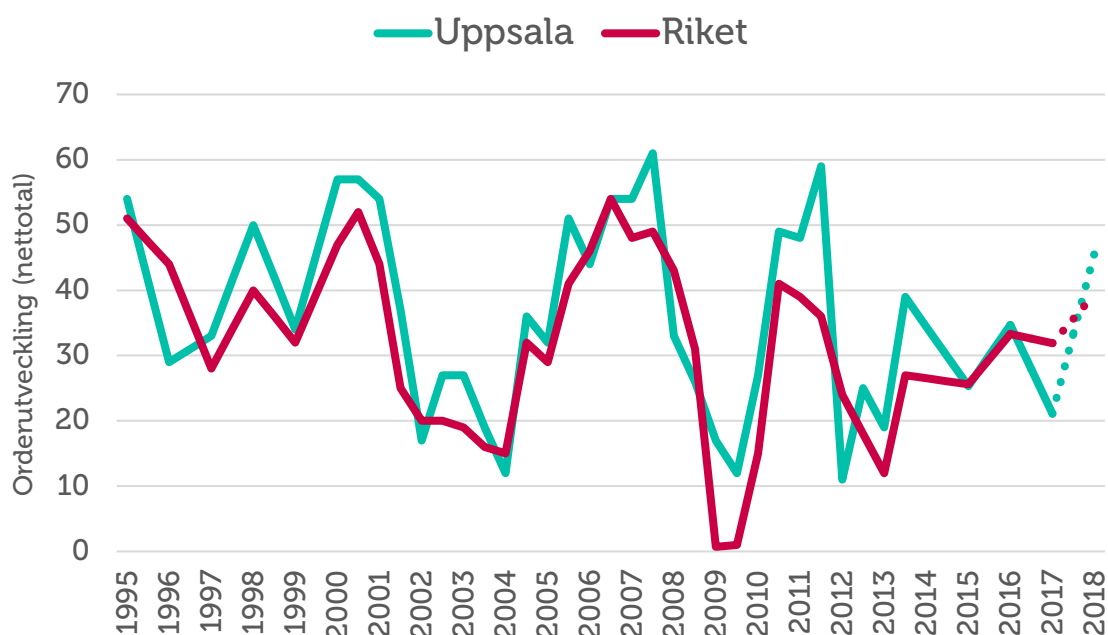

Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets småföretag har minskat sedan 2016 i Uppsala län. Sammantaget i länet är det 40 procent av småföretagen som uppger en ökande orderingång, medan 19 procent anger en vikande, vilket ger ett netttotal på 21. Detta är lägre än rikssnittet på 32 och fjolårets totala orderingång på 35. Hälften av länets företag förväntar en ökning i orderingången under de kommande tolv månaderna medan endast 5 procent förväntar en minskning, vilket ger ett förväntat netttotal på 46.

Figur 5 Orderutveckling (nettotal) i Uppsala län och riket 1995-2017

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag behöva tacka nej till order. Hela 45 procent av företagen i länet har tvingats tacka nej till order. Det är en högre andel än riksgenomsnittet. Fler än hälften, 53 procent, av företagen i Uppsala län anger att den huvudsakliga anledningen för detta är att de redan har mer att göra än vad de hinner med. Svårigheten med att hitta rätt personal och nyanställa kan resultera i att företagen har svårt att ställa om verksamheten för att möta tillväxttakten, vilket leder till att de får fullt kapacitetsutnyttjande.

Vidare är det 15 procent som anger ”annan orsak” som skäl till att tacka nej till order, vilket kan vara av strategiska skäl eller brist på vara eller material. Osäkerhet på kunden och arbetskraftsbrist anges även som huvudsaklig anledning till att avstå från order enligt 14 respektive 11 procent av företagen.

Arbetskraftsbrist, exempelvis kompetens- eller matchningsproblem, är fortsatt ett hinder för företagen i Uppsala län. Att få rätt förutsättningar för att nyanställa, kompetensförsörja och utveckla genom att exempelvis enklare kunna få finansiering samt politiska reformer i form av exempelvis sänkta arbetsgivaravgifter kan motverka hinder för expansion och minskad orderingång på grund av kapacitetsbrist.

Figur 6 Tackat nej till order

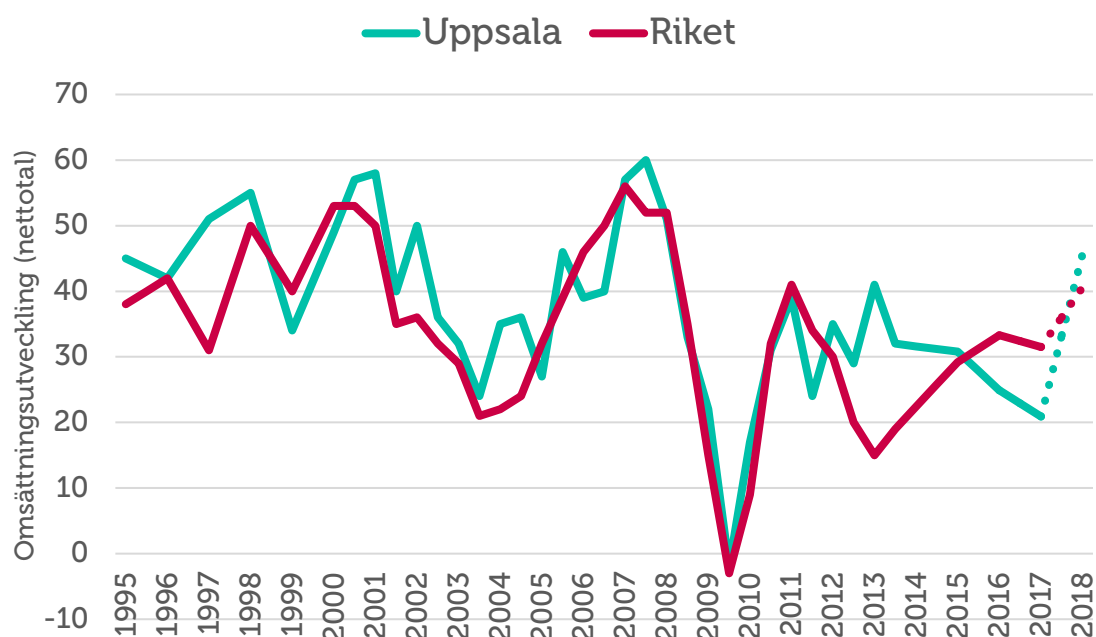
Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Uppsala län har avtagit något sedan fjolårets rapport då nettotalet för omsättningen var 25. De senaste tolv månaderna har 43 procent av företagen i länet haft en ökad omsättning medan 22 procent haft en minskad, vilket resulterar i ett sammanvägt nettotal på 21. Således placerar sig Uppsala län under riksgenomsnittet på 32.

Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är mycket goda där 54 procent av Uppsala läns företag förväntar en ökad omsättning och endast 8 procent förväntar sig en minskning, vilket ger en total omsättningstillväxt på nettotalet 46.

Figur 7 Omsättningsutveckling (nettotal) i Uppsala län och riket 1995-2017

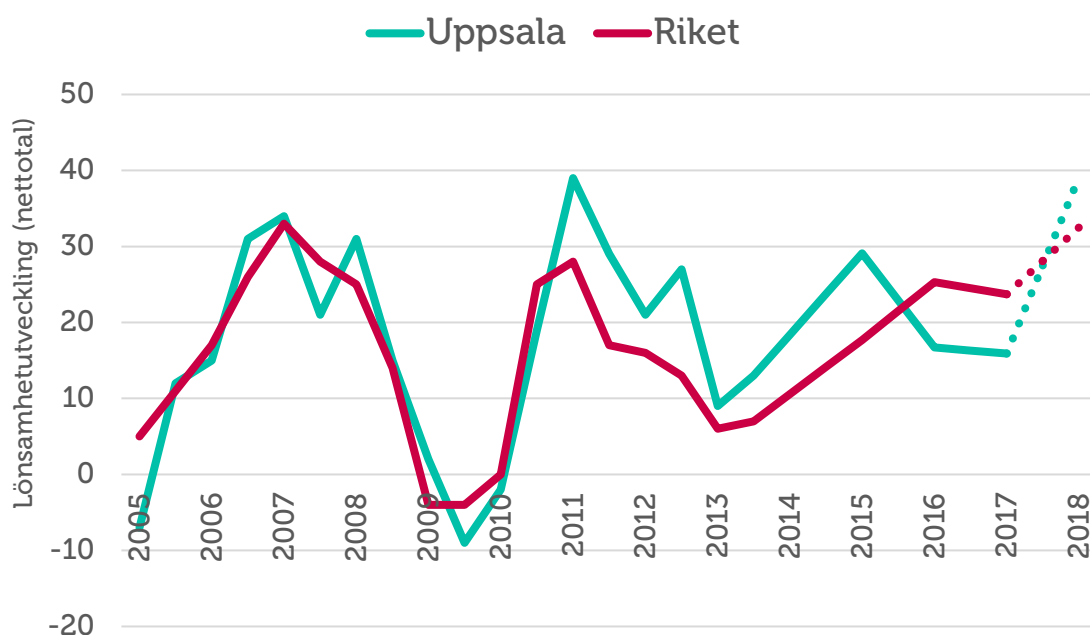

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis hänförlig till lönsamhetsutvecklingen. Lönsamhetstillväxten avtog kraftigt i fjolårets mätning från ett netttotal på 29 till ett sammanvägt netttotal för lönsamheten på 17. Den nedåtgående trenden syns även i årets mätning men försvagningen av lönsamhetstillväxten är något mildare. Lönsamheten har ökat hos 39 procent av länets företag och 23 procent av företagen har upplevt en försämrad lönsamhet under de senaste tolv månaderna, vilket resulterar i ett sammanvägt netttotal på 16. Prognosen framöver är att 45 procent av företagen förväntar en förbättrad lönsamhet medan 6 procent förväntar en försämrad lönsamhet. Således blir prognosen för företagens lönsamhetstillväxt ett netttotal på 39.

Utvecklingen framöver ser väldigt ljus ut, vilket avspeglar den fortsatt goda konjunkturutvecklingen. Rörelserna i lönsamheten avspeglar framför allt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturer men också svängningar i den inhemska ekonomin.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Uppsala län och riket 2005-2017

Företagens prisförväntningar

Uppsalas företag har förväntningar gällande prisutvecklingen som är linje med genomsnittet för riket. Trots en försvagad konjunktur i länet förväntar sig 39 procent av företagen i företagen att kunna höja sina försäljningspriser under de kommande tolv månaderna och 6 procent förväntar sig minskade försäljningspriser.

Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Uppsala län upplever något sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Av företagen i länet anser 68 procent att de har goda utsikter att expandera på sikt, jämfört med riksgenomsnittet på 70. Samtidigt är det nästan nio av tio företag i Uppsala län som vill växa.

Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Uppsalas småföretag upplever. Så många som 39 procent av länets företag uppger nu detta som största hinder, jämfört med riksgenomsnittet på 26 procent. Endast Östergötland har högre andel företag som uppger detta som främsta tillväxthinder. Höga arbetskraftskostnader och tuff konkurrens, framförallt på grund av för många konkurrenter i samma bransch, hamnar på andra och tredje plats med 14 respektive 9 procent av företagen som upplever detta som ett expansionshinder. Det är även en högre andel företag i Uppsala län som inte vill växa jämfört med riksgenomsnittet.

De största tillväxthindren är de samma som angavs vid förra årets mätning och upplevs i samma grad som betydande hinder. Politisk stabilitet gynnar entreprenörskap och företagens möjligheter för expansion. Att starta och utveckla företag, ta ansvar för personal och investeringar kräver engagemang, hårt arbete och risktagande. Därför behövs konkreta åtgärder som gör det möjligt för fler att välja eget företagande framför anställning, att utveckla sitt företag och att anställa. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive socialavgifter tillhör de stora kostnadsposterna för många företag och påverkar direkt lönsamheten och risken med att driva företag. Skattehöjningar och regelkrångel kommer att minska incitamenten till företagande och sysselsättning, vilket riskerar att leda till lägre tillväxt som följd.

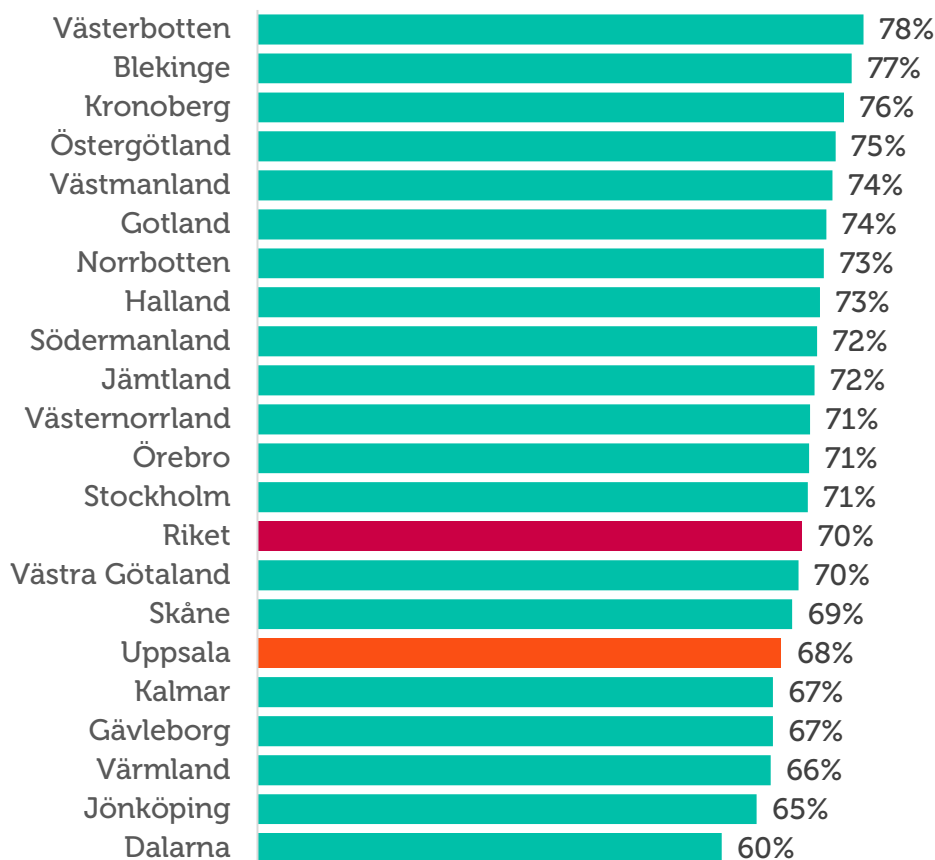
Emma Tonnes ***Regionchef Företagarna Uppsala***

Även om Uppsala i årets mätning har en kraftigare försvagning i konjunkturen än riksgenomsnittet vill ändå nästan nio av tio företag växa samtidigt som sju av tio företag ser goda möjligheter för expansion. Detta måste ändå ses som något positivt även om Uppsalas företag fortfarande ser en rad hinder som motverkar den framtida expansionen.

Framförallt är det fortfarande svårt att hitta lämplig arbetskraft och höga arbetskraftskostnader gör att många företag tvekar att anställa. Även tuff konkurrens har stor påverkan på företagens expansionsplaner i Uppsala.

Med tanke på Uppsalas goda förutsättningar borde företagen vara mer positiva än vad rapporten visar.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2017

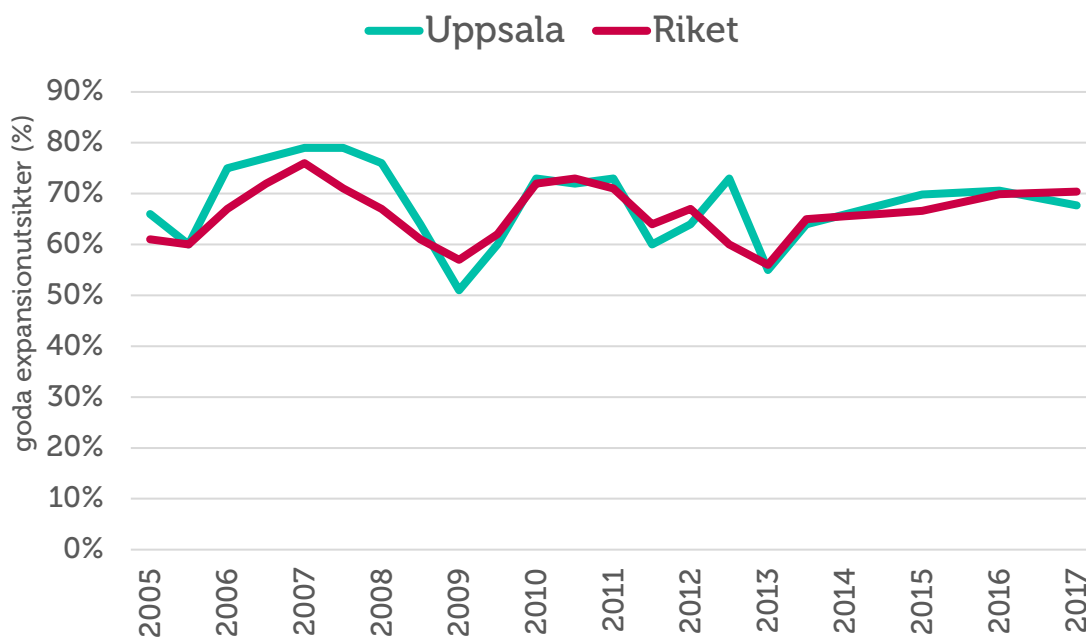

Anna Molin *Temakonsult AB*

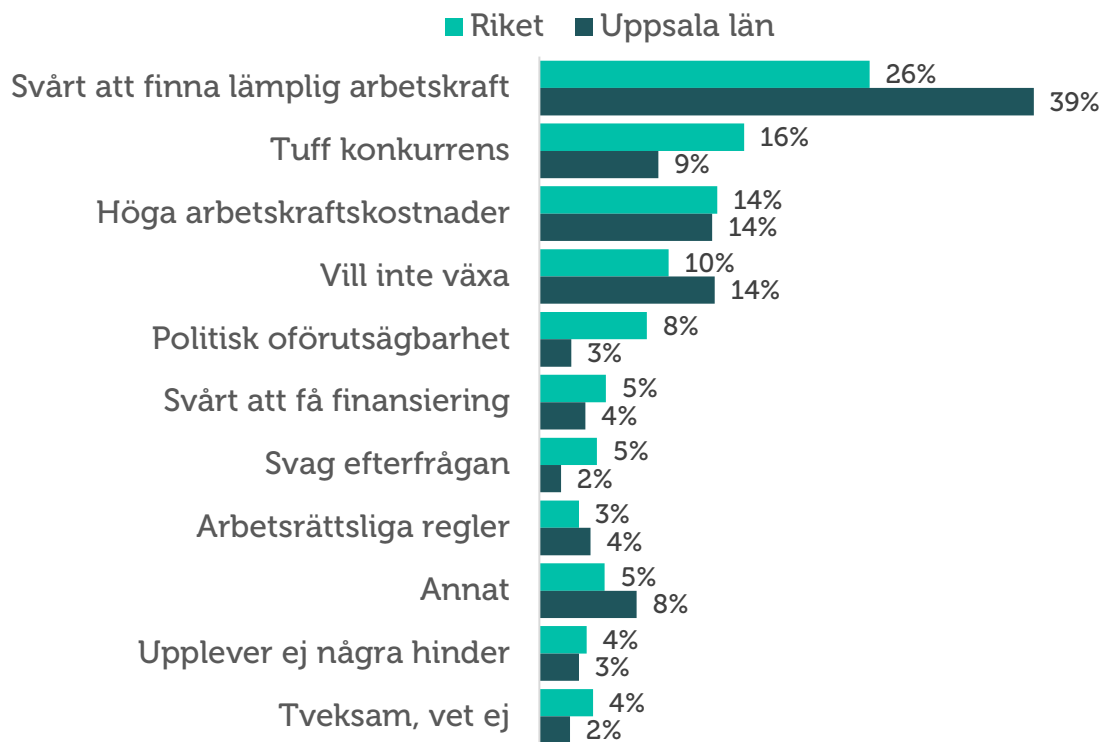
En försiktig konjunkturökning spåddes för 2016 i Uppsala län men det var långt ifrån vad övriga läns förväntade ökning skulle vara. Årets konjunktursiffra på 51, jämfört med riksgenomsnittet på 74, är inget annat än sorligt. Även om företagen har en god förhoppning på framtiden har vi en ordentlig uppförsbacke och mycket att tag igen.

En varningsklocka, siffror och indikationer visar på att Uppsala län inte längre hänger med. Sysselsättningen har minskat och lönsamhetstillväxten har avtagit kraftigt. Det största tillväxthindret flera år i rad har varit och är bristen på lämplig arbetskraft. För att skapa goda förutsättningar för företagande är det pålitliga kommunikationer och attraktiva bostäder som behövs. Det är viljan att expandera och satsa hos den enskilda företagaren som gör att Uppsala läns vision om länet som tillväxtregion fortfarande är vid liv.

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Uppsala län och riket 2005-2017

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Uppsala län och i riket 2017 (procent)

Konjunkturrisiker

En försvagad svensk konjunktur är den främsta konjunkturrisiken anser 46 procent av företagen i Uppsala län, vilket är en högre andel än för riksgenomsnittet. Därefter följer den internationella konjunkturen och löneökningar som främsta risken för företagen med 15 respektive 11 procent.

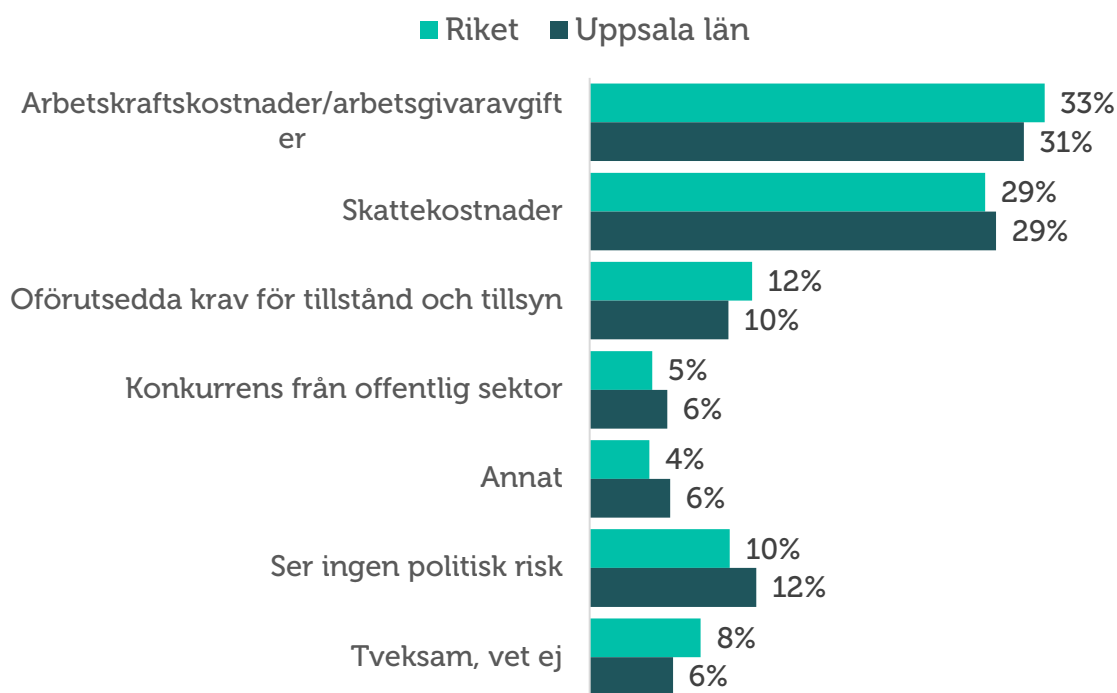
Trots att konjunkturen förbättrats avsevärt på riksnivå och företagen överlag fortsatt är optimistiska, finns en viss osäkerhet om denna optimistiska bild kommer att förverkligas. Exempel på osäkerheter som kan påverka konjunkturåterhämtningen är kraftiga pris- och kostnadsökningar samt brist på lämplig arbetskraft.

Politiska risker

Den största politiska risken är potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter vilket anges av 31 procent av Uppsala läns alla företag. Ökade skattekostnader är den främsta politiska risken för 29 procent av länets företag. Det är även en högre andel företag i Uppsala län än för riksgenomsnittet som inte ser några politiska risker.

I årets mätning är den tredje största politiska risken för Uppsalas småföretag oförutsedda krav för tillstånd och tillsyn. Inte minst slår denna typ av osäkerhet mot sektorer som i högre grad berörs av den politiska debatten, till exempel företag i LOV-systemen eller utförare av ROT- och RUT-tjänster.

Figur 12 Vilken anser du är den största politiska risken för ert företag?

Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet

Den svenska konjunkturen har utvecklats mycket väl under det senaste året och de små och medelstora företagen är tillväxtmotorn, så även i Uppsala. Konjunkturindikatorn för Uppsala län är i årets Småföretagsbarometer 51, jämfört med rikets indikator på 74. Historiskt har Uppsalas utveckling varit i linje med riksgenomsnittet, men i årets mätning ser länet en kraftigare försvagning i konjunkturen är riksgenomsnittet. Förväntningarna inför de kommande tolv månaderna ser betydligt mer positiva ut och konjunkturindikatorn förväntas stiga till 114 som följd av höga förväntningar på samtliga delfaktorer.

Det är i genomsnitt nästan nio av tio företag som vill växa samtidigt som sju av tio företag ser goda möjligheter för expansion. Samtidigt står företagen inför en rad hinder som motverkar en framtida expansion. Det är framförallt svårt att finna lämplig arbetskraft på arbetsmarknaden och höga arbetskraftskostnader gör att många företag tvekar att anställa. Även tuff konkurrens har stor påverkan på ett företags expansionsplaner.

Utvecklingen det senaste året visar att det är de små och medelstora företag som utgör motorn i jobbskapandet. Det är dessa företag och företagsamma människor som tar risker, som anställer, som skapar varaktiga jobb och som via skattsedeln bidrar till vår gemensamma välfärd.

De viktigaste förutsättningarna för ett starkt företagsklimat är goda villkor för företag att starta, expandera och anställa. Det handlar om att företagare ska kunna verka på en rättvis och konkurrensneutral marknad. Villkoren för företagande ska vara lika, oberoende av företagsform och bransch. Utan hänsyn till om företaget har kollektivavtal eller inte och oavsett var företaget verkar geografiskt i Sverige.

Viktiga åtgärdsområden för att stärka det svenska företagsklimatets utveckling är därför:

- **Förenkla och sänk skatterna på företagande.** Säkra småföretagens tillgång till kompetens. Svårigheten med att hitta lämplig arbetskraft är ett av de största tillväxthindren för små företag. Det är viktigt att underlätta matchning mellan företagets kompetensbehov och jobbsökande samt att utbildningar svarar mot företagets behov. Utbildningssystemets utformning behöver bli mer dynamiskt och lyhört för arbetsmarknadens efterfrågan.
- **Sänk arbetsgivaravgifterna och kostnaden för att anställa.** Eftersom Sverige står inför en rad utmaningar vad gäller arbetslöshet och integration är det viktigt att verkligen fundera på alla möjliga sätt att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och skapa vägar in i arbetslivet och det svenska samhället.
- **Förenkla och sänk skatterna på företagande.** Det behövs en översyn av skattesystemet som ger internationell konkurrenskraft och incitament till företagande, arbete och utbildning. Det ska vara mer lönsamt att ta de risker och det ansvar som det innebär att driva företag. Ökade kostnader för företagare genom högre skatter gör det svårare att investera och anställa. På liknande sätt leder höjningar av inkomst- och marginalskatterna till minskad sysselsättning och lägre risktagande. På längre sikt utarmas den svenska konkurrenskraften.